

Meänkieli vid Umeå universitet

Sedan 2015 ansvarar Umeå universitet för studier i meänkieli. Det är ett regeringsuppdrag där målet är att erbjuda ämneslärarutbildning i detta nationella minoritetsspråk. I dagsläget erbjuds fyra studieförberedande kurser á 7,5 poäng samt två A-kurser (akademisk nivå), á 15 poäng vardera. För den som vill läsa till ämneslärare krävs 90 poäng; förutom befintliga A-kurser även B- och C-kurs. Till detta även kurser i pedagogik och språkdidaktik.

Nybörjarkurser

Umeå universitet har erbjudit nybörjarkurser i meänkieli sedan 2006. Lärare har varit Linnéa Nylund och Ingela Henriksson, bland andra. Från 2015 har Anders Emanuelsson lett kurserna. Alla undervisning sker på distans., utan fysiska träffar. Det betyder att studenter kan befinna sig, som vid nuvarande kurs, i Los Angeles, Indiana, Tromsö, Torneå samt på olika platser i Sverige. Pandemin har inte nämnvärt förändrat förutsättningarna. Tekniken har utvecklats desto mer, under dessa år som Umeå universitet erbjudit dessa distanskurser. All utbildningen äger rum i en digital lärplattform. Där produceras text, bild, ljud och film. Det finns också möjlighet att chatta och mötas i realtid. På detta har studenterna möjlighet ses, i videomöten, tillsammans med läraren. De muntliga uppgifterna går till så att studenterna gör inspelningar där de talar, visar upp något eller agerar. De kan exempelvis vara på resa och berättar då varifrån och varthän samt vad de ska göra, eller så handlar de mat och berättar vad de ska göra. Dessa uppgifter görs enkelt med hjälp av mobiltelefon. Digitala lärplattformar finns av många olika slag; dessa ger stora möjligheter att utveckla undervisningen. Vid studier i samiska befinner sig studenterna i virtuella världar där deras avatarer möts och talar med varandra i olika situationer.

Studenternas bakgrund och motivation

Till Umeå universitets meänkielikurser kan vem som helst söka som har grundläggande behörighet för högskolestudier. Med grundläggande behörighet menas betyg från gymnasiet högskoleförberedande program, folkhögskola eller Komvux. Utöver detta finns möjlighet att ansöka om reell kompetens, vilket innebär att den sökande kan visa prov på tillräckliga kunskapar och färdigheter i meänkieli.

Till Meänkieli Nybörjarkurs, steg 1 & 2 antogs 100 studenter. Av dessa var 69 med till slutet av kursen. De är i olika åldrar; de flesta är bosatta i Sverige men en del befinner sig som sagt på andra platser i världen. Störst andel av studenterna är unga kvinnor. Många läser meänkieli för att de är intresserade av sina rötter och sin identitet. Viljan att kunna tala med mor- och farföräldrarna är också en drivkraft till meänkielistudier. Behörighet till modersmålsundervisning i för-, grund- och gymnasieskola är också något som lockar till studier på akademisk nivå.